3.12.2025

Miten alkuun vapaaehtoisessa vastuullisuusraportoinnissa (VSME)?

Sampo Mielityinen
Oikeusmuotoilun ja kestävyyssääntelyn asiantuntija
Laurea-ammattikorkeakoulu

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Lähtökohtia

Mikä on VSME?

- EFRAG-organisaation laatima
- ja EU-komission suosittama
- vapaaehtoisen kestävyysraportoinnin standardi
- mikroyrityksille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille

“Voluntary Sustainability Reporting Standard for non-listed SMEs (VSME)”

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

VSME on siis

- PK-yrityksen väline kestävyystiedon hallintaan ja viestintään eri sidosryhmille
- Keino yhdenmukaistaa ja keventää PK-yrityksiin kohdistuvia tietopyyntöjä
- Suositus, ei oikeudellisesti sitova
- Huomattavasti yksinkertaisempi kuin kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) mukainen ESRS-raportointistandardi
  - Tietojen määrä ja tarkkuus vähäisempi
  - Ei olennaisuusarviointia
  - Ei ulkopuolista varmistusta

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

EFRAGin tilannekuva

- Entistä suurempi joukko PK-yrityksiä raportoi VSMEn pohjalta
- Arvoketjun tietokyselyissä noudatetaan laajalti VSMEtä
- Omnibus-lainsäädäntöprosessin jälkeen on odotettavissa muokattu VSME, mutta luultavasti muutokset nykyiseen ovat maltillisia
- Yksityisten VSME-sovellusten, -alustojen ja -palveluiden odotetaan lisääntyvän

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

VSME löytyy suomeksi EUR-Lex -tietokannasta

Euroopan unioni

EUR-Lex

Euroopan unionin oikeus ulottuvillasi

Komission suositus (EU) 2025/1710, annettu 30 päivänä heinäkuuta 2025, pienten ja keskisuurten yritysten vapaaehtoisesta kestävyysraportointistandardista

C/2025/4984

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Komission suosituksen rakenne

- Komission suositus (muun muassa taustat ja tavoitteet)
- Liite I: VSME-standardi
- Liite II: Käytännön ohjeita VSME-standardin soveltamiseen

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Lisätietoa: EFRAGin VSME-ekosysteemi

1. Asiantuntijafoorumit
2. Raportointityökalujen kartoitus
3. Tapahtumat, koulutukset ja videot
4. Soveltamisen seuranta
5. Soveltamisoppaat (syksyllä 2025)

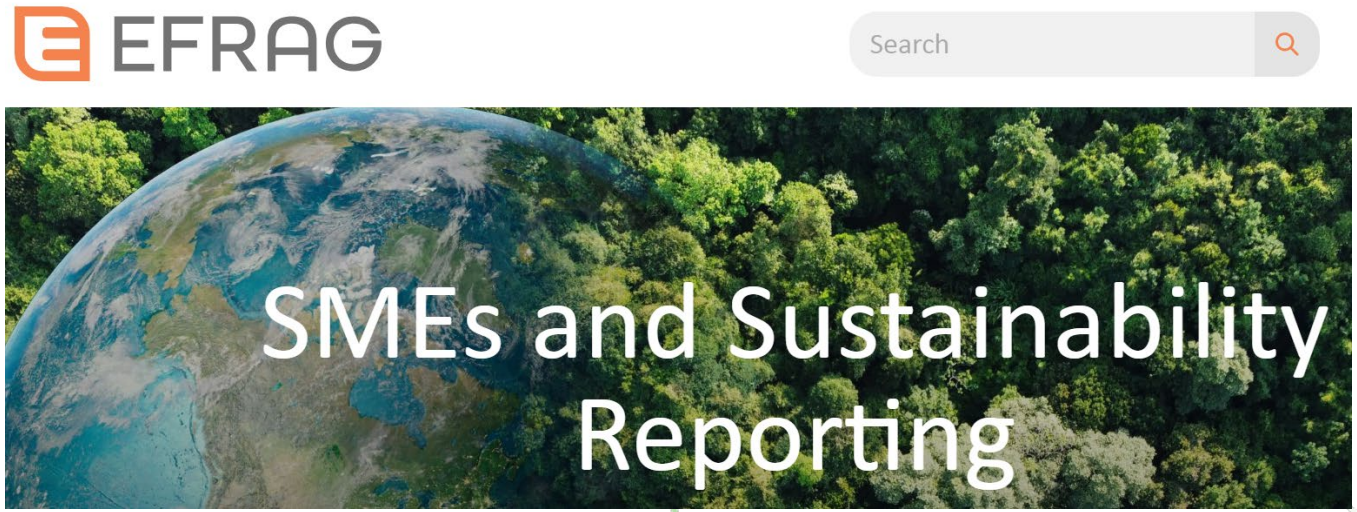

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

ImpAct: Suomenkielinen VSME-pohja (PP)

kestavyyssaantely.fi
/oikeusmuotoilu/

1. Johdanto ja ohjeet
2. Perusmoduulin ja laajennetun moduulin kukin raportointikohde omana dianaan

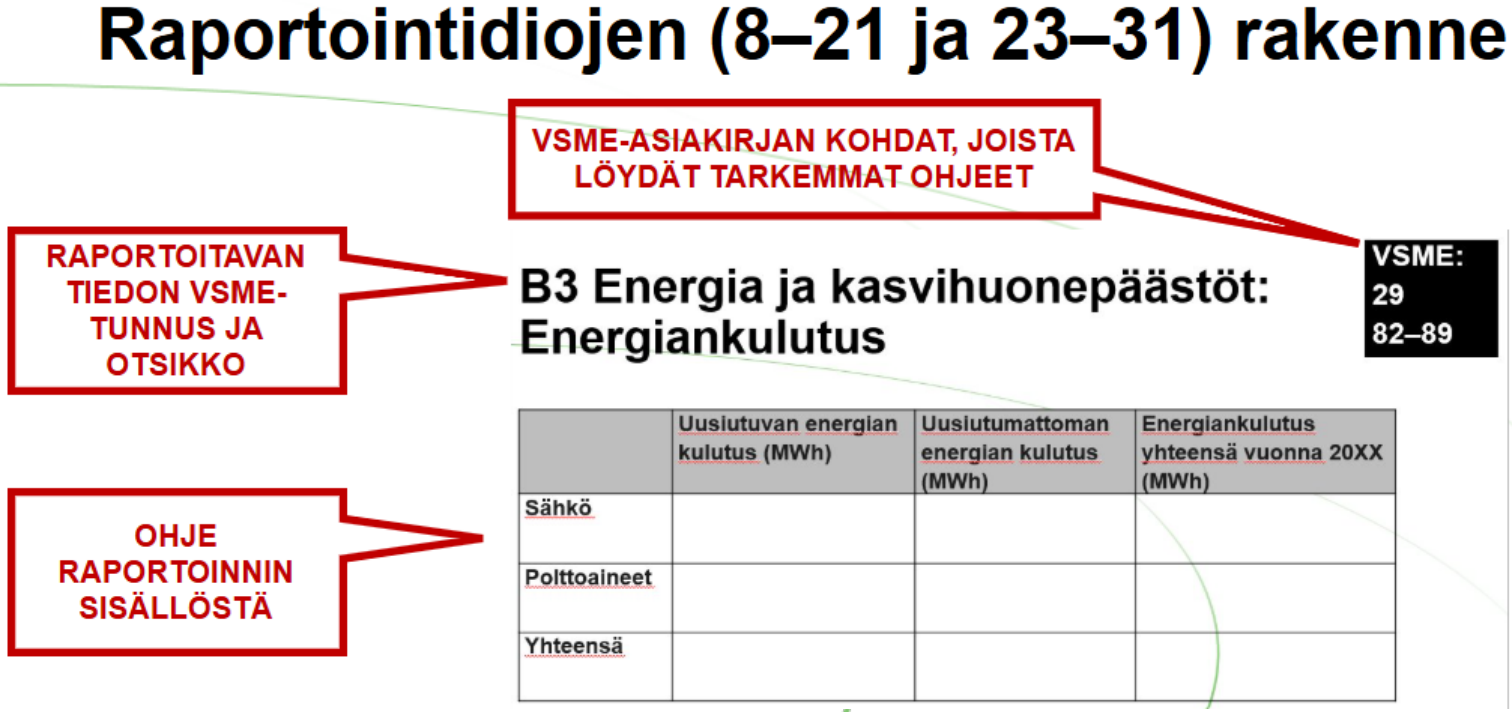

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

VSME-raportin sisältö

Mistä VSME antaa tietoa?

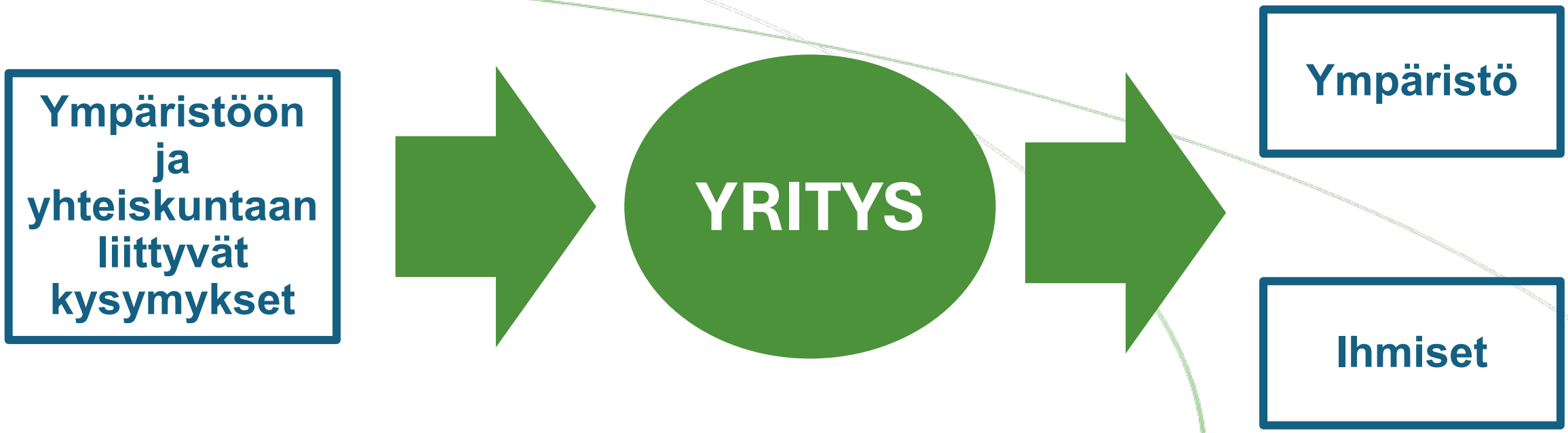

- Toteutuneet ja todennäköiset vaikutukset
- Lyhyellä, keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Raportoitavien tietojen on oltava

1. Merkityksellisiä (vaikka ei olennaisuusarviointia)
2. Todenmukaisia
3. Vertailukelpoisia (ja vertailtavissa edellisvuoteen)
4. Ymmärrettäviä
5. Todennettavissa (vaikka ei ulkopuolista varmennusta)

- Osa tiedoista on esitettävä vain tietyissä olosuhteissa
- Turvallisuusluokitellut tai arkaluonteiset tiedot voi jättää pois, kunhan tästä mainitaan

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

VSMEn rakenne

	Perusmoduuli	Laajennettu moduuli
Yleiset tiedot	B1 – Laatimisperusteet B2 – Kestävämpään talouteen siirtymistä koskevat käytännöt, toimintaperiaatteet ja tulevaisuuteen suuntautuvat aloitteet	C1 – Strategia: liiketoimintamalli ja kestävyys – asiaa koskevat aloitteet C2 – Kuvaus kestävämpään talouteen siirtymistä koskevista käytännöistä, toimintaperiaatteista ja tulevaisuuteen suuntautuvista aloitteista
Ympäristö-mittarit	B3 – Energiankulutus ja kasvihuonepäästöt B4 – Ilman, veden ja maaperän pilaantuminen B5 – Biologinen monimuotoisuus B6 – Vesi B7 – Resurssien käyttö, kiertotalous ja jätehuolto	Kohdassa B3: Scope 3 -päästöt (arvoketjupäästöt) C3 – Kasvihuonekaasujen vähentämistavoitteet ja ilmastosiirtymä C4 – Ilmastoriskit
Yhteis-kunnalliset mittarit	B8 – Työvoima – Yleiset ominaisuudet B9 – Työvoima – Terveys ja turvallisuus B10 – Työvoima – Palkkaus, työehtosopimus ja koulutus	C5 – Työvoiman ominaispiirteitä koskevat lisätiedot (yleiset tiedot) C6 – Omaa työvoimaa koskevat lisätiedot – Ihmisoikeuksia koskevat toimintaperiaatteet ja prosessit C7 – Vakavat ihmisoikeuksien loukkaukset
Hallintoa koskevat mittarit	B11 – Korruptiosta ja lahjonnasta annetut tuomiot ja sakot	C8 – Tietyistä toiminnoista saadut tulot ja sulkeminen EU:n vertailuarvojen ulkopuolelle C9 – Hallintoelimen sukupuolijakauma

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Yritys voi täydentää raporttia

- Laadullisilla ja/tai määrällisillä lisätiedoilla
- Toimialansa yleisistä kestävyyskysymyksistä
  - Kysymyksistä, joita tietyllä toimialalla tai teollisuudenalalla toimivat yritykset tai yhteisöt yleensä kohtaavat
  - Tukee merkityksellisten, todenmukaisten, vertailukelpoisten, ymmärrettävien ja todennettavissa olevien tietojen laatimista
- Esimerkkinä Scope 3 -kasvihuonekaasupäästöt

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Perusmoduuli vai myös laajennettu moduuli?

Vain perusmoduuli	Myös laajennettu moduuli
• Ensisijaisesti mikroyrityksille • Perusasioita, joista vaivaton aloittaa • Onnistuu ilman aiempaa kokemusta raportoinnista	• Syvempiä kestävyystietoja • Enemmän tietoa rahoittajille tai sopimuskumppaneille • Auttaa määrittämään yrityksen kestävyysriskejä • Osoittaa kattavammin vastuullisuutta

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Muita yrityksen valintoja

- Miten laajasti arvoketjun vaikutukset otetaan huomioon
- Raportin sopiva formaatti eri tarkoituksiin
- Raportin ulkoasu
- Raportin julkaisukanavat

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Raportointiprosessi

Tiimin kokoaminen

Laajuus ja tavoitteet

Tietojen kerääminen

Laskennat ja selvitykset

Raportin laadinta ja hyväksyttäminen

Julkaisu ja viestintä

- Tueksi ihmisiä halki organisaation
- Kestävyystyön laajempi merkitys organisaatiolle?
- Keiden tulisi ymmärtää ja vastata vastuullisuudesta?
- Riittääkö osaaminen (koulutustarpeet)?
- Johdon sitouttaminen (säännöllinen tieto etenemisestä)

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Tiimin kokoaminen

Laajuus ja tavoitteet

Tietojen kerääminen

Laskennat ja selvitykset

Raportin laadinta ja hyväksyttäminen

Julkaisu ja viestintä

- Raportoinnin lähtötaso ja tavoitetaso
- Sidosryhmien vaatimukset ja tarpeet
- Sopiva laajuus: perusmoduuli vai sekä perus- että laajennettu moduuli
- Julkaisu erillisenä vai osana muuta toimintakertomusta

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Tiimin kokoaminen

Laajuus ja tavoitteet

Tietojen kerääminen

Laskennat ja selvitykset

Raportin laadinta ja hyväksyttäminen

Julkaisu ja viestintä

- Lähtökohta = olemassa oleva tieto
- HR-järjestelmät, taloushallinto, tuotantodata..
- Missä muodossa tieto on saatavilla?
- Kuinka usein sitä päivitetään?
- Mitä tietoa puuttuu?
- Suunnitelma tiedon tuottamiseksi
- Esimerkiksi päästölaskennan resursointi
- Dokumentoi: tiedon lähde, kuka tarkistaa, kuka tuottaa?

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Tiimin kokoaminen

Laajuus ja tavoitteet

Tietojen kerääminen

Laskennat ja selvitykset

Raportin laadinta ja hyväksyttäminen

Julkaisu ja viestintä

- Erityisesti päästölaskenta saattaa olla aluksi suuritöinen
- Sidosryhmien vaatimukset?
- Toimialan päästövähennystavoitteet?
- Kilpailuetua?
- Laskennan rajaukset ja tarkkuustason määrittäminen
- Karkea arviointi (kuten keskimääräiset päästökertoimet) vs. toimipaikkakohtaiset energiankulutustiedot ja päästökertoimet

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Tiimin kokoaminen

Laajuus ja tavoitteet

Tietojen kerääminen

Laskennat ja selvitykset

Raportin laadinta ja hyväksyttäminen

Julkaisu ja viestintä

- Johdonmukainen, eheä raportti
- Tarkista mahdolliset viittaukset
- Poikkeamat ja kehitystavoitteet
- 2. vuodesta eteenpäin vertailuvuosien tiedot
- Tietojen laatuvaatimukset
- Moduulit raportoitava kokonaisuudessaan
- Poikkeuksina soveltumattomat tiedonantovaatimukset sekä salassapidettävät tiedot
- Hyväksyttäminen yrityksen johdolla

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Tiimin kokoaminen

Laajuus ja tavoitteet

Tietojen kerääminen

Laskennat ja selvitykset

Raportin laadinta ja hyväksyttäminen

Julkaisu ja viestintä

- Missä muodossa?
- Myös julkisesti saataville vai vain liikekumppaneille?
- Osaksi toimintakertomusta tai erillisenä kokonaisuutena
- Valitse tehokkaat viestintäkanavat
- Kiinnostuneet kohderyhmät?
- Mitä vastuullisuustekoja haluat nostaa esiin viestinnässä?
- Myös sisäinen viestintä

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct